Flinchs Almanak

1909

68 AARGANG.

Em Jørgensen & Olsen Kjøbenhavn

1909. P. A.

Wilkie Collins:

To Fortællinger.

Bogladepris Kr. 1,75, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **50 Øre.**

1909. P. A.

Isr. Dehn:

Tidens Løsen. Novelle.

Bogladepris Kr. 3,50, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **75 Øre.**

1909. P. A.

Otto M. Møller:

Enkefruens Kat og andre Humoresker.

Bogladepris Kr. 2,50, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **1 Kr.**

1909. P. A.

Naar Lykkens Sol gaar ned. Fortælling.

Bogladepris Kr. 1,85, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **50 Øre.**

1909. P. A.

Hedevig Winther:

Paa fremmed Grund. Fortælling.

Bogladepris Kr. 2,25, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **75 Øre.**

1909. P. A.

Marie Sophie Schwartz:

Sønnesønnen. Roman.

Bogladepris Kr. 3,50, faas ved Aflevering af denne Kupon for kun **1 Kr.**

Flinchs Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1909

som er første Aar efter Skudaar

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

Provinsboghandlernes Almanakforlag.

Trykt i Milo'ske Bogtrykkeri Odense.

Øjnene renses saaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over sit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet, imellem Laarene, for ved et let Tryk med disse at kunne holde Hovedet stille. En anden Person sidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der staar paa et Bord ved Siden, er der ophældt c. ¼ Pægl af det kogte, men afkølede Vand. I dette har man forud — med vel rensede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel gennemfugtet 6--8 Totter Vat saa store som en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe sine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venstre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjenlaag ganske let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædske kommer da frem, og den opsuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenspalten. Den kastes derpaa i en ved Siden af staaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsstykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opsuge Vædsken, idet man ved smaa Træk og Bevægelser af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger saa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter samles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kastes i Ilden og brændes, ligesom Tallerkenen med Vandet renses og afvadskes. Plejersken vadsker sine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renser sine Negle, helst med Neglebørste.

Dette gentages hvert 10de Minut, hver Gang med frisk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forstyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øje angrebet, maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det syge Øje nedad, for at Vædsken fra dette Øje ikke skal flyde over i det raske. Man maa forhindre Barnet fra med sine Hænder at kunne berøre sine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for sig selv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Brystvorter og deres Omgivelse omhyggeligt afvadskes med kogt Vand. Moderen maa med sine Hænder ikke berøre Barnets Ansigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsstykke, der jævnlig borttages, renses og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opstaar ved Smitte under Fødselen, kan dog ogsaa bibringes Barnet senere ved Omgivelsernes Berøring af Barnets Øjne med smitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør sørges for frisk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med sit Ansigt bortvendt fra Lyset. E.

I Julekvæld

af *Fanny Sømod.*

Lad Rigmanden tælle sit røde Guld,
lad Børsmanden spekulere
paa Markedets Stigen, Prisernes Fald,
paa Korn og paa Bomuld med mere.
Lad Kræmmeren regne med tyve Procent
for større Kvantum af Varer,
lad Vismanden skrive op paa Prent
alt, hvad han i Livet erfarer.

Lad Jordelivs-Mylder, Tant og Besvær
og alt — hvad vi ellers det kalder,
os lokke og drage snart her og snart der
ved Nat og ved Dag, som det falder.
Lad Præsterne kævles om, hvad der er Tro,
om Livet, som venter hinsides,
lad Tvivleren søge og ej finde Ro,
lad Herre og Tjener kun strides.

Der kommer en liden, en stakket Stund,
et Pust vil vi nærmest det kalde,
som lokker og drager, som kalder af Blund
noget, som griber os alle.
Som højner hver Kvinde, gør Gamlingen sund,
gør Manden saa barnlig i Sinde,
som ligger i Smilet om Barnets Mund,
om Panden, i Øjet dybt inde.

Det er ikke Stegen, som venter paa Bord,
ej Træet, ej Kærternes Flammer,
det er ikke Kirkeklokkernes Kor,
der kalder dig ud fra dit Kammer.
Det er ikke det, som — kalder frem
det noget, du føler dybt inde,
det noget har højere, stærkere Gem,
usynlige Traade det spinde.

Det kommer saa blødt, det kommer saa tyst
i Julekvælden den stille,
du føler, det jubler saa dybt i dit Bryst,
du føler, du er dog den lille.
Du kaldes, du nødes, om — du ej vil,
er troende du — eller ikke —
den Magt — som Julen stærkt drager dig til,
den kan du slet ej lade ligge.

Lad Rigmanden tælle sit røde Guld,
lad Børsmanden spekulere,
— der findes dog noget højt over Muld,
som lokker og drager os mere
end Guld — og end Ære, det føler vi grant
i Julekvælden den stille,
— det noget — ak gid dog vi alle det fandt,
ak gid blot, vi vinde det vilde!

De Frejlev Skalke.

Af Hans Rasmussen.
Ill. af N. Wiwel.

Det var i det Herrens Aar 1511. Lybækkerne havde Aaret i Forvejen foretaget et stort Anfald paa Lolland og afbrændt Nakskov By og Halsted Kloster. Kong Hans var i den Anledning kommen til den ødelagte By; han havde tilstaaet Borgerne Hjælp til at opbygge den, og selv havde han paa en Ø i Fjorden begyndt Anlæget af et befæstet Slot, som han gav Navnet Engelsborg; endvidere havde han ved Fjorden anlagt et Skibsbyggeri og bestemt, at det første Skib, der kom til at staa paa Stabelen, skulde føre Navnet „Engelen“, — alt for at sikre sig de himmelske Hærskarers Hjælp til Fædrelandets Forsvar mod de Fjender, der truede det baade fra Syd og fra Øst.

Fra Nakskov var Kongen dragen til sit faste Slot Aalholm, der med sine stærke Mure laa havomflydt og uindtageligt paa Lollands sydøstre Hjørne. Den lille By Nysted, hvis fleste Indbyggere fik deres Næring som Haandværkere og Tjenere for Slottet, laa inde paa Fastlandet øst for Aalholm.

Det var i Slutningen af Juni Maaned. Kongen var med sine Hoffinder og Slotsbefalingsmanden Otto Bryske tidlig paa Formiddagen dragen paa Ulvejagt i Skovene henad Rødbykanten.

I et lille Hus udenfor Borgmuren boede Ridefogden, Herman Kyse. Vi træder samme Formiddag ind i hans lavloftede Stue; Væggene er bedækket med udslaarne Paneler; over dem sidder der Rækker af svære Tinfade og Tallerkener; paa det tunge Egetræes Bord staar en Sølvkande med et Bæger ved Siden. Ved Bordet sidder den mægtige Ridefoged i en Armstol med flettet Straasæde. Hans Ansigt er rødt og oppustet; Skæget er med Undtagelse af Overskæget kortklippet; Øjnene er smaa; han sidder og svipper ned over sine lange Støvler med en Ridepisk.

Foran Bordet staar Bøndernes Oldermand fra Frejlev, Niels Kure. Han er klædt i graat Vadmel; i venstre

Haand holder han den røde Tophue, medens han med den højre stryger sit lange Skæg.

„I vil altsaa have jer Datter Kirsten gift med Peter Strygs Jeppe," sagde Ridefogden, „det tror jeg nu ikke, der bliver noget af; Jeppe har jeg stærkt mistænkt for at stjæle vore Dyr, og hvad Kirsten angaar, saa har jeg tænkt, at hun skulde op og tjene mig selv en Stund, før hun skal giftes."

Han saa med et lurende Blik paa Oldermanden. Denne blev rød i Kinderne og svarede: „Hans Naade Kongen er her paa Slottet i denne Tid; jeg vil tale mine Børns Sag for ham. Maaske han er bedre at komme til Rette med end I."

„Det vover du ikke," udbrød Ridefogden vredt, idet han slog haardt med Ridepisken mod sit højre Støvleskaft; „gør du det, skal du, saa sandt jeg lever, i Slotskælderen."

„Der er endnu Lov og Ret at faa her i Landet, Herman Kyse," svarede Niels Kure uforsagt, „og det er ikke Skik at fængsle en Bonde, som intet har forbrudt."

„Gaa din Vej, Niels, eller jeg prygler dig ud af Stuen!" skreg Ridefogden

Uden at sige et Ord gik Oldermanden baglængs hen til Døren. Idet han aabnede den for at gaa, standsede han et Øjeblik, saa fast paa Ridefogden og sagde: „Hør endnu et Ord, Herman Kyse: hvis I bliver ved at være den Bondeplager, I er, saa vil I næppe komme til at dø i jer Seng."

„Fordømte Bonde!" raabte Ridefogden; men Døren havde allerede lukket sig efter Oldermanden.

Ridefogden skænkede sig et Bæger Rinskvin af Kanden paa Bordet; hans Haand dirrede af Harme over den frække Bonde; men da han havde faaet Bægerets Indhold skyllet ned, havde han allerede fattet en Beslutning. Han ilede ind paa Slottet og fik fat paa nogle Knægte, som gik og drev i Slotsgaarden.

„To af jer sætter jer til Hest og griber den Bonde, som gaar der ude paa Vejen ad Frejlev til. Naar I faar fat paa ham, bringer I ham hertil og sætter ham ned i Kælderen. I to andre rider til Frejlev og skaffer mig fat paa hans Datter Kirsten; det er Oldermanden Niels Kure, og

Gaarden er den første paa højre Haand, naar I kommer til Frejlev."

Ridefogden syntes atter at blive i godt Humør, da han havde udstedt disse Befalinger. Han gik ind for at sætte sin Middagsmad til Livs, og da det var besørget, fik han lagt Sadel paa sin Hest; han vilde til Frejlev Enge for at se, hvor vidt Hovbønderne var kommet med at sætte Kongens Hø i Stakke.

Paa Vejen mødte han de to Knægte, som mellem sig førte den fangne Niels Kure.

„Naa, Niels Oldermand!" raabte Ridefogden triumferende, „det er varmt i Dag; du vil nok synes om den kølige Kælder inde paa Aalholm."

Niels Kure svarede ikke, men sendte Ridefogden et frygtløst Øjekast. Ridefogden blev arrig derover og raabte til Knægtene: „Giv ham kun et Livfuld Hug, hvis der er noget i Vejen med ham. Dersom Bønder ikke faar Prygl, bliver de snart for kæphøje!"

Herman Kure naaede uden videre Hændelser Frejlev; Byen saa ud, som var den uddød; alle Beboerne syntes at være til Hove ved Høbjergningen. Han holdt sin Hest an ved Oldermandens Gaard. Niels Kures ældgamle Moder kom rokkende frem fra Porten; hun missede med Øjnene for den stærke Sol og skyggede med den højre Haand for dem.

„Hør, gamle Mor," raabte Ridefogden, „hvor har I Niels Kures Datter Kirsten henne?"

„Hvem er I, som spørger efter hende? hvad vil I hende?" svarede den gamle Kone med Mistænksomhed i Røsten.

„Det er Hans Naade Kongens Ridefoged paa Aalholm," var Svaret, „og jeg spørger, fordi jeg har Lov til at spørge."

„Saa det er jer," udbrød den gamle, „jeg har kendt de Fogder, som Folk holdt mere af end af jer, Herman Kyse. Pas paa, at det ikke gaar galt til sidst. Var jer for de Frejlev Bønder!"

„Hold op med den Snak, gamle Heks, og sig, hvor Kirsten er henne."

„Hun er vel der, hvor alle de andre er," svarede Konen mut og vendte sig for at gaa ind ad Porten.

Herman Kyse satte Hesten i Trav og drejede ind paa

Vejen ned mod Engene. Et Stykke red han gennem Skoven, som Kong Hans havde givet de Frejlev-Bønder Brev og Segl paa, at den til evig Tid skulde være deres Ejendom.

Ridefogden holdt af at ride i Skovens kølige Skygge; han lod Hesten gaa i Fodgang, medens han tog sin bredskyggede Hat af og tørrede sin svedige Pande. Pludselig vaktes hans Opmærksomhed ved et Par Ryttere, der i skarpt Trav kom ridende imod ham. Han saa, at det var de to Knægte, han havde sendt ud for at hente Kirsten.

„Hvor er Tøsen?" raabte han, saa snart de kom nær nok til at høre ham.

Rytterne standsede Hestene, og den ene svarede: „Hun er paa Engen; men Bønderkarlene er aldeles rasende; de slog Kreds om hende og truede os med deres Leer."

„De bandede paa at hugge os til Plukfisk, hvis vi ikke straks red den Vej, vi var kommen," føjede hans Kammerat til.

„Aa, I elendige Krystere!" raabte Herman Kyse, „rid I bare hjem igen. Jeg skal nok selv kurere de kulrede Bønderkarle!"

Ridefogden satte igen sin Hest i Trav. Snart saa han de store Enge med Guldborgsund og Falsters Kyst ovre paa den anden Side. Men han saa ogsaa, at Hovfolkene ikke var ved deres Arbejde; Karlene, som skulde slaa Græs mod Nord, stod i Klynge sammen med Pigerne, som egentlig skulde rive Høet sammen til Stakke, men som nu lod Riverne hvile. Gaardmændene, hvis Bestilling det var at sætte Stakkene, havde gjort fælles Sag med Ungdommen. Allesammen syntes de at være stærkt optaget af en vigtig Sag.

Herman Kyse red hen imod dem. Aldrig saa snart fik de Øje paa ham, før Samtalen som efter et givet Tegn ophørte.

„Hvad er det nu, I Pak har for!" raabte Ridefogden forbitret. „Se, I kommer til jert Arbejde i en Fart, eller det skal gaa jer ilde!"

„Far ikke saa haardt frem, Herman Kyse," sagde en Bonde med ærværdigt hvidt Skæg, „sig os hellere, af hvad Grund I har kastet vor Oldermand, Niels Kure, i Taarnet paa Aalholm."

„Hvad kommer det dig ved, Ole Lyk!" skreg Ridefogden, „du kan gerne komme til at gøre ham Selskab."

„I har sendt væbnede Krigsfolk ud for at røve en af vore Piger," sagde en anden Bonde.

„Tag dig i Agt, Kristen Ettehave," raabte Fogden, „I vornede Bønder maa vel gaa, hvorhen I bliver kaldt; Kirsten Nielsdatter skal jeg have til Pige i mit Hus."

„Det skal aldrig ske," lød nu en Røst fra de unge Karles Klynge.

„Naa, det er dig, Jeppe Stryg," raabte Fogden og slog en haanlig Latter op, „det er dig, din Krybskytte, som selv vil have hende; men det skal aldrig i Evighed ske."

Da hørtes en Røst fra Pigerne: „Er I bange, Karle, naar det gælder de Frejlev Pigers Ære?"

„Husk, hvad I blev enige om før!" skreg en anden, „da vi fik Krigsknægtene jaget paa Porten!"

„Tag jer i Agt!" raabte Fogden og drog det korte Sværd, han bar ved Siden; „fluks til jert Arbejde, eller jeg hugger den første ned, der nægter det!"

„Er vi enige?" raabte Jeppe Stryg.

Et højlydt Ja var Svaret. I samme Øjeblik var Ridefogden omringet af Karlene, der alle hævede deres Leer mod ham.

„Se vel til, hvad I gør, Karle!" raabte Ole Lyk advarende. Men hverken han eller nogen af de andre Gaardmænd rørte en Haand for at frelse den forhadte Foged.

Hvad der nu skete, var et Øjebliks Sag. Gaardmændene og Pigerne stod som rolige Tilskuere; Ridefogden huggede ud efter Jeppe Stryg, der var ham nærmest; men han naaede kun at hugge hans Leskaft over. I samme Øjeblik havde et Par Karle paa den anden Side faaet fat i Fogden; denne slap Tøjlen, Hesten stejlede, og Fogden blev trukket ned paa Engen.

„Paa Stenen med ham!" lød en Røst; fem-seks Karle fik fat hans Arme og Ben og holdt godt fast, hvor meget han end prøvede paa at sprælle.

„Naade!" stønnede Herman Kyse, „jeg skal blive jer en —"

„Hold Mund!" raabte en, „paa Stenen med ham!"

„Ja, paa Stenen med ham!" skreg flere.

Fogden stred med Fortvivlelsens Kraft for at fri sig; han stønnede og skreg. Men intet hjalp; hans Fjender løftede ham højt op og lod ham derefter falde tungt ned med Ryggen over en høj, skarpkantet Sten. Den arme Fogeds Ryg blev brudt; Karlene kastede ham ned ved Siden af Stenen; den dødsramte Mand jamrede sig højlydt.

„Nu lægger vi alle Haand paa ham!“ udbrød Bonden Peder Buk, „ingen skal kunne sige sig fri for hans Død.“

Og nu styrtede de sig alle over den forhadte Bondeplager; enhver slog paa ham med sin Le eller Rive. Kort efter havde han udaandet.

Som paa et givet Tegn greb nu Karlene deres Leer, Pigerne Riverne, og med Gaardmændene i Spidsen drog Toget stilfærdigt til Frejlev. Ingen havde Lyst til at tale. Ovenpaa den forfærdelige Ophidselse var der kommet et Tilbageslag; Tanken om, hvad der videre vilde følge paa denne Gerning, kom listende over Sindene.

„Kongen skal faa at vide, hvor haard hans Foged har været mod os,“ sagde endelig Ole Lyk.

„Derfor vil det alligevel koste adskillige af os vor Hals,“ svarede hans Sidemand, Jens Holse.

„Ja, hvem skal det være? vi har jo alle lagt Haand paa ham!“

„Jeg veed jo nok, hvem der slog først,“ sagde Peder Buk.

„Men det fortæller du hverken Kongen eller hans Folk.“

„Nej, ingen Frejlever vil være Forræder mod sine Byfolk,“ var Svaret.

Hen ad Eftermiddagen kom Kongen hjem fra Ulvejagten. Han var i godt Lune, da Jagten havde været heldig.

„Nu, Slotsbefalingsmand,“ sagde han til Otto Bryske, der red ved hans Side, „nu kan Nadveren smage godt, ovenpaa den strenge Dag.“

„Jeg tør love Eders Naade,“ svarede Hr. Otto, „at min Hustru har beredt et godt Nadverbord.“

N. Wiwel 1908.

„Hun har sikkert heller ikke glemt et Bæger kølig Rinskvin," faldt Frantz Rantzau ind; han red lige bag ved Hr. Otto.

„Jeg synes, der er Uro i Gaarden," sagde Kongen, idet de red gennem Porten. En Gruppe Krigsknægte stod i ivrig og højrøstet Samtale. Saa snart de fik Øje paa Kongens Tog standsede Larmen, og en Væbner traadte frem og hilste høvisk paa Kongen, hvorefter han vendte sig til Slotsbefalingsmanden og meldte:

„Ridefoged Herman Kyse er i Eftermiddag ynkeligen ihjelslagen paa Frejlev Enge af Bønderne!"

„Guds Dros!" udbrød Kongen, „de Bønder bliver for kæphøje, — men det er de Ditmarsker Bønder, Gud bedre det, som de tager Eksempel efter," føjede han til som for sig selv.

„Saml alle Knægtene!" raabte Otto Bryske til en Høvidsmand, der traadte til i det samme, „og drag til Frejlev og bring os Oldermanden og alle Gaardmændene herind!"

„Oldermanden sidder alt i Kælderen," sagde Høvidsmanden.

„Hvem har sat ham derned?" spurgte Otto Bryske.

„Den ihjelslagne Foged, Hr. Slotsbefalingsmand!" var Svaret.

„Vi vil tage ham i Forhør," mente Kongen, „naar vi nu har ædt vor Nadvere. Lad os nu komme af Hestene."

Der blev nedsat en Gaardsret med Slotsbefalingsmanden Otto Bryske som Formand og otte andre af Slottets Adelsmænd som Bisiddere. De fangne Frejlev Gaardmænd og otte Karle og Piger, som den skæbnesvangre Dag havde været paa Engen, blev ført for Gaardsretten; men der var ikke Tale om at faa videre Bekendelse ud af dem, end at de alle lagt Haand paa den myrdede Foged, og at det var sket paa een Gang som efter en fælles Indskydelse for at hævne mange Aars Vold og Uret. Ogsaa blev der anført mange Eksempler paa Fogdens Haardhed over Bønderne; den sidste Voldsomhed, den ulovlige Fængsling af

Oldermanden, Niels Kure, blev ikke forglemt, heller ikke, at Fogden med væbnet Magt vilde have bortført hans Datter. Men trods alle formildende Omstændigheder lød dog Dommen paa, at fem Bønder og fem af de unge Karle, blandt disse sidste Jeppe Stryg, skulde ophænges ved deres Hals i en Galge, til de var døde. Galgen skulde de overlevende Bønder selv rejse nær ved det Sted, hvor Ridefogden var bleven dræbt. Som sædvanlig sluttede Dommen med de Ord: „Og dømmer vi dem ikke; men deres egne Gerninger fordømmer dem."

Kong Hans havde været en Tur paa Sjælland for at se paa, hvorledes de nye Fæstningsanlæg ved København blev fremmet; der kunde nemlig stadig befrygtes fornyede Angreb fra Lybækkernes og de øvrige Hansestæders samt Svenskernes Side. Kongen havde sendt sin gode Mand Jens Holgersøn Ulfstand til sin Søstersøn, Kong Jakob den Fjerde i Skotland for at bede ham for Slægtsskabs og Venskabs Skyld samt for klingende Betaling at overlade ham nogle gode Krigsskibe til Værn for Land og Rige. Der var netop kommet Bud og Brev til København, før Kongen igen drog derfra, at Jens Holgersøn snart vilde indtræffe med ni gode Krigsskibe. Sammen med de Skibe, Kongen allerede havde, udgjorde det en Sømagt, som han turde vove at byde Hansestæderne og Svante Sture i Sverrig Brodden med.

Kongen var derfor i godt Lune, da han en Dag i Midten af Juli med sit Følge var bleven sat over til Lolland fra Nykøbing paa Falster. Han red nu fra Sundby ad Aalholm til. Da han nærmede sig Frejlev, mindedes han, hvad de Frejlev Bønder i Maaneden forud havde forøvet. Han sagde til Mogens Gjø, der fra Krænkerup var dragen Kongen i Møde og nu red ved hans venstre Side:

„Hvorledes gaar det med de Frejlev Skalke, som slog Fogden ihjel?"

„Det gaar dem, som det skal gaa opsætsige Almuesmænd," svarede Ridderen, „Gaardsretten har dømt ti af

dem til Døden. Der ventes kun paa Eders Naade Komme til Aalholm, for at Dommen kan blive stadfæstet."

„Mange Liv er det som Betaling for eet," svarede Kongen, „det er os fuldt vel bekendt, at den ihjelslagne Ridefoged var haard og uretfærdig mod Bønderne."

„Det kan være rimeligt nok," bemærkede Hr. Mogens, „Retten bør dog have sin Gang Hvis der ikke bliver sat et Eksempel til Skræk og Varsel, maa vi lollandske Herremænd frygte for Bondeoprør paa hele Øen."

„Ret skal være Ret," svarede Kongen noget barsk; „men ogsaa Bonden har sin Ret."

Rytterflokken var nu naaet til Frejlev. Ved Vejen ud for den første Gaard var der samlet en Flok af Byens Folk for at se Kongen og hans Følge drage forbi. Pludselig styrtede en ung, smuk Pige sig frem, greb Kongens Hest i Tøjlen og raabte med et bedende Blik rettet mod Kongen: „Naade, Herre Konge, for de Frejlev Mænd!"

Kongen standsede sin Hest og saa med et venligt Blik paa Pigen.

„Det er halsløs Gerning, de har forøvet," sagde han, „det vil blive svært at sone den uden med Livets Fortabelse."

„Men, Eders Naade, de var alle med til at dræbe den tyranniske Foged," indvendte den modige Pige; „kun min Fader var ikke med; ham havde Fogden fængslet, før han drog fra Aalholm."

„Naar din Fader er uskyldig, saa vil han ogsaa gaa fri," sagde Kongen.

„Nej," svarede Pigen, „ogsaa han er dømt, fordi han er Byens Oldermand."

Den øvrige Flok, der stod i nogen Frastand, havde imidlertid kastet sig paa Knæ, medens de strakte de foldede Hænder bedende frem mod Kongen.

„Rejs dig, Pige," sagde Kongen saa, „jeg skal tænke paa, hvad jeg kan gøre."

Kongen red nu videre med sit Følge; men hans Ansigt havde et saa mørkt Udtryk, at ingen af Ledsagerne vovede at sige noget til ham.

Dog, da Hans Naade paa Aalholm havde faaet et Maaltid af Slotsbefalingsmanden Otto Bryskes Hustrues

N:W:
1908.

gode Mad til Livs og fugtet den med et Bæger eller to af Slotskælderens gamle Rinskvin fra Kong Valdemar Atterdags Tid, var han øjensynlig atter i godt Lune. Han befalede, at de dødsdømte, fængslede Frejlev-Mænd skulde stedes for ham, og da de stod i Salen foran Kongens Bord, lænkede paa Hænder og Fødder, bød Kongen Medlemmerne af Gaardsretten at samles. Da dette var sket, sagde han:

„Den Dom, som I gode Mænd har afsagt over de Misdædere fra Frejlev, som ihjelslog vor Foged, er ret og retfærdig efter Lands Lov og Lollands Vilkaar. Dog, da de alle har været endrægtige om Drabet, og ingen har kunnet fremstilles som første Ophavsmand til den misdædiske Gerning, saa dømmer jeg, at de for at frelse deres Liv skal bøde fire og tyve Øksne, som alle skal være hvide som Sne; dem skal de levere her paa Aalholm, før et Aar er gaaet, fra i Dag af. Men kan de ikke det, saa bør de bøde Liv for Liv, som Dommen siger."

Fangerne knælede og takkede Kongen for naadig Straf. Derpaa blev de løst af Lænkerne og fik Lov til at drage hjem.

Selvfølgelig blev der stor Glæde i Frejlev over, at Byens Folk slap med en saa lempelig Straf. Men nu kom Spørgsmaalet, om det var muligt at skaffe den af Kongen fastsatte Mandebod.

Oldermandens Horn kaldte de Frejlev Bønder til Stævne under Byens gamle Lindetræ, og da de alle havde taget Plads paa Tingstenene, begyndte de at forhandle om, hvad der var at gøre. Allerførst gjaldt det om at skaffe Penge; alle var villige til at ofre, hvad de ejede, for at frelse deres eget og deres Medbrødres Liv; der blev skaffet henved fire Hundrede Mark lødigt Sølv i Joakimsdalere, rinske Gylden og danske Markstykker til Veje. Derefter blev nogle af Byens unge Karle parvis sendt ud til Lolland, Falster, Sjælland og Møen for at skaffe de hvide Øksne.

Vi maa huske, at der den Gang ikke fandtes rødt Kvæg

her i Landet. Kvæget var sort, graat, hvidt eller broget. Det var ikke saa sjældent at se en Ko, der omtrent var helt hvid; men det var naturligvis en ikke ringe Sjældenhed at træffe en, der ganske var uden Pletter. Ikke desto mindre var det lykkedes, før Aaret var ude, at skaffe sytten helt hvide Okser; thi alle Bønder i det ganske Land var villige til at hjælpe de Frejlev Mænd, da de hørte, hvad det gjaldt om. Okserne stod paa Stald omkring hos Bønderne og blev selvfølgelig passet med største Omhu.

Tidlig næste Foraar drog der Sendebud fra Frejlev til Fyn for at faa fat paa de syv Okser, der manglede; efter at have været mangfoldige Steder kom de hjem med fem helt hvide, smukke Dyr. Der manglede altsaa endnu kun to; men ingen vidste, hvor de var at finde, og den Frist, Kongen havde sat, var snart ude.

Bønderne samledes under Linden for at holde Raad. En Del af de unge Karle stod i en Flok omkring dem.

„Jeg veed nok Raad," sagde Jeppe Stryg, „for paa Krænkerup Bymark gaar der to Tyre, som næsten er hvide."

„Ja, næsten!" svarede Oldermanden, Niels Kure, „jeg har ogsaa set dem; men de har, desværre for os, røde Øren."

„Naar blot Ørerne er hvide, den Dag vi afleverer dem paa Aalholm," svarede Jeppe, „saa kan vel ingen kræve mere af os."

„Hvorledes skulde det gaa til?" tog Peder Buk Ordet.

„Aa, det kunde vel ikke gøre noget, om vi kalkede dem lidt," mente Jeppe.

„Saamæn, min Søn," tog hans Fader, Peder Jeppesen Stryg, Ordet, „det Raad var kanske ikke saa fejl."

„Vi kan jo sagtens sende et Par Folk hen til de Krænkerup Mænd for at se paa Tyrene," mente Oldermanden, og saaledes blev det bestemt.

Nogle Dage efter holdt de to hvide Tyre med de røde Øren deres Indtog i Frejlev, og Dagen efter — den 11te Juli 1512 — drev de Frejlev Bønder fire og tyve hvide Øksne ind paa Aalholm.

Slotsbefalingsmanden, den ædle og velbyrdige Ridder, Hr. Otto Bryske, tog dem personlig i Øjesyn og erklærede, at Bønderne i enhver Henseende havde opfyldt Kongens Fordring. Han udstedte ydermere, paa Oldermandens Opfordring følgende Kvittering:

„Alle og enhver, som læser dette vort aabne Brev, gives hermed til Kende, at Mændene af Frejlev By Aar efter Guds Byrd 1512 paa den hellige Josvas Dag har ydet Mandebod for salig afgangne Ridefoged Herman Kyse efter Hans Naade Kongens Befaling tolv Par hvide Øksne, saa de herefter for dette Manddrab kvit og utiltalte være skulle.

Under vor Haand og Segl.

Otto Bryske,

Ridder og Befalingsmand paa Aalholm."

Da Bønderne havde faaet dette Brev i Hænde, skyndte de sig hjem og gemte det sammen med deres øvrige Frihedsbreve i den Kiste, som de ejer den Dag i Dag, men som endnu, ligesom den Gang, gemmes hemmeligt, saa kun Oldermanden veed, hvor den er.

Nogle Dage efter at Bønderne havde faaet Okserne afleveret, kom Kong Hans til Aalholm. Det første, han spurgte efter, var, om Bønderne fra Frejlev saa havde formaaet at skaffe de tolv Par hvide Øksne; og da han hørte, at de var ude paa Slottets Græsmark, varede det ikke længe, før han fik dem taget i Øjesyn.

Men Dagen efter blev det øsende Regnvejr, og da det var forbi, lagde Slotshyrden Mærke til, at to af Frejlev-Okserne havde faaet røde Øren. Da han nu nøjere skulde undersøge, hvorledes det Mirakel var gaaet for sig, opdagede han Spor af Kalk inde i Ørene paa dem. Hyrden skyndte sig at melde sin Opdagelse til Slotsbefalingsmanden, og denne var ikke sen med at begive sig til Kongen med Nyheden.

Kongen var heldigvis i godt Lune; thi et Bud fra Rigs-

admiralen Søren Norby havde en halv Time i Forvejen bragt Melding om en stor Sejr over den svenske Flaade under Øland. Da Otto Bryske nu havde berettet om Bøndernes List og spurgt, hvad der nu skulde gøres ved dem, svarede Kongen leende:

„Lad dem være i Fred; de er nogle Skalke!"

Men siden bød han, at Bønderne som Straf for deres Bedrageri skulde rejse et stort Kors paa det Sted, hvor den Galge skulde have staaet, som de ti Mænd skulde have været hængt i. Kongen lod Slotsbefalingsmanden forkynde dem denne Dom; samtidig sendte han Abbed Johan Due fra Franciskanerklostret i Nysted ud til Frejlev og bød ham holde en Prædiken for Bønderne.

„Sig dem," sagde Kongen, „at det Kors skal minde dem og deres Efterkommere om, at vor Frelsers Kors frier fra al Synd, og at de derfor kan takke Korset for, at jeg har faret saa lempeligt med dem. Men sig dem ogsaa, at det Kors til evige Tider skal hedde „Frejlev Skalkekors", for at deres Børn kan vide, at deres Fædre har været nogle store Skalke imod mig."

— Snart er fire Hundrede Aar henrundne, siden disse Begivenheder fandt Sted; men endnu staar Korset paa sin gamle Plads ved den Vej, der gaar fra Frejlev By ned mod Engene ved Guldborgsund, og endnu vises paa Engen den høje „Knækkerygsten-Sten". Dens Granit er isprængt med røde Pletter. Det er Minder om den onde Ridefogeds Blod, siger Bønderne i Frejlev den Dag i Dag. Og endnu hænger ved dem det Øgenavn, Kong Hans lagde paa dem: „de Frejlev Skalke".

Familiens Stolthed.

Illustreret af Dietrich.

Det var et stolt Øjeblik for Fernanda, da hun for Veninderne præsenterede Grosserer Bøgelund som sin Forlovede.

Den overraskende Begivenhed satte Sindene i Bevægelse.

„At tænke sig!“ udbrød Klara Svendsen, hvis Forlovede var Sekondløjtnant i Rytteriet, „at Fernanda maa tage til Takke med den Skaldepande, der næsten er dobbelt saa gammel som hun.“

Frøken Therese, der stedse var Nummer to paa Ballerne, hvor Fernanda straalede som en Stjerne af første Rang, henkastede overlegent:

„Aa, Fernanda er da heller ingen Aarsunge — og langt fra nogen Skønhed; hun fører sig flot, — men — saa meget jeg holder af hende — Ansigtet er ordinært, og“ — hun pegede paa Panden — „Etagen heroppe rummer ikke meget.“

Fru Augusta, gift med Bankassistent Krarup, faldt ind i en afgørende Tone:

„Et er ubestrideligt, den søde Fernanda har gjort et glimrende Parti, vi har al Grund til at lykønske hende.“

Veninderne sluttede deltagende Kreds om den af Fru Fortuna begunstigede Brud. De fulgte deres „søde Fernanda“ paa hendes Triumftog gennem Hovedstadens første Udstyrs-Magasiner, debatterede ivrig for og imod, hvorledes de elegante Møbler bedst skulde anbringes og stredes om at være hendes fortrolige Raadgiver.

Brudgommen greb sjældent forstyrrende ind, dertil var han for optaget af sine Forretninger, sine Aviser og sin Whist.

Da Bryllupsdagen oprandt, ilede Veninderne tjenstvillige ud og ind hos Fernanda. Fru Augusta kunde tale med af egen Erfaring:

„Sørg endelig for, søde Fernanda,“ formanede hun, „at Sløret bølger halvt hen over Ansigtet og bøj Hovedet hverken for lidt eller for meget.“

Klara Svendsen pillede ved Myrtekransen og sukkede ved Tanken om de lange Udsigter til Avancement i Rytteriet. Snappende efter Vejret kom Therese farende ind i Paaklædningsværelset:

„Der bli'er en Trængsel i Kirken, Folk rives om Billetterne!"

Fernanda, der var ved at prøve de hvide Atlaskes-Sko, holdt bestyrtet inde:

„I har vel da husket Louise Halling — jeg lovede hende det saa bestemt."

„Vær rolig," trøstede Fru Augusta, „hun var en af de første, der fik Adgangskort."

„Mon hun ikke havde ventet at komme med," bemærkede Klara.

„Hvor vil du hen!" udbrød de andre. „Hendes bedste Kjole er den sorte, hvori hun pisker om og gi'er Timer."

Fernanda trak beroliget Skoene paa:

„Stakkels Louise — det havde ligefrem været Synd at invitere hende."

Længe før det angivne Klokkeslet var Kirken fuld af Tilskuere. Halvt skjult bag en af Pillerne stod Louise Halling. Hendes store brune Øjne straalede om Kap med de mange tændte Lys. Hun følte sig i festlig Stemning. Bruden var jo hendes bedste Skolekammerat — hele Kredsen var hende saa kendt. Louise havde endogsaa saa smaat haabet at blive indbuden, og i den Anledning sparet sammen til en passende Dragt. Hun bar dog sin Skuffelse uden Bitterhed og imødesaa med et fornøjet Smil om de friske Læber Brudetogets Komme.

Slag i Slag rullede Vognene frem for Døren, og, fulgt af Tilskuernes kritiske Bemærkninger, skred Følget gravitetisk op ad Gulvet. Klara Svendsens slanke Skikkelse, i den lysegule Silkekjole, tog sig godt ud ved Siden af den statelige Kavalleriløjtnant. Ved sin trivelige Ægtemands Arm brusede Augusta frem med en Verdensdames Rutine. Uden Dame kom Grosserer Bøgelunds Fuldmægtig, Harald Selmer, han gik langsomt, medens hans Blik søgte hen over Stolestaderne. Da han fik Øje paa den unge Pige bag Pillen, hilste han let med et glad Smil. Louise besvarede rødmende hans Hilsen.

Følget havde været forsamlet i henved en Time. Trætte af at tage hverandre i Øjesyn, saa Gæsterne utaalmodig mod Indgangen. Endelig hørtes Vognen, og Dørene sloges paa vid Gab. Ved sin Førers Side vandrede Bruden op mod Alteret — med bøjet Hoved og sænket Blik.

Da Vielsen var til Ende, og Brudetoget forlod Kirken, havde Selmer Frøken Therese under Armen. Det skar Louise i Hjertet at se ham smile saa fornøjet til sin Dame, der klyngede sig fortroligt til hans Arm. Hun trak sig sky tilbage. Ingen bemærkede hende — Selmer gik forbi uden at se mod Pillen.

Først da den sidste Vogn rullede bort, forlod Louise Kirken.

Gadelygterne var tændt. Fra Butikkerne udsendte Bue- og Glødelamper et bedaarende Skær over de bag Spejlglasruderne udstillede Varer. Omnibusser og Drosker krydsede hverandre, medens Fodgængerne i travl Forvirring puffede sig frem paa det asfalterede Fortov.

Louises Vej faldt forbi Brudehuset. Gennem de aabenstaaende Vinduer lød Tonerne fra Bryllupsmarchen af en „Sommernatsdrøm".

Hun sagtnede sin Gang. Taarer glinsede i den unge Piges Øjne. Fantasiens Tryllespeil gengav i forhøjet Glans de oplyste Sale med den brogede Vrimmel af muntre, livlige Gæster. Som den gladeste blandt de glade saa hun Harald Selmer — han havde dog med sit vindende Smil erklæret — „uden Frøken Louise bliver Festen intet for mig." Hun drog et dybt Suk — „hvor henrykt gik han ikke med Therese — den Kokette — nu sidder de sammen ved Brudebordet, i oprømt Stemning, medens jeg gaar ene og forladt — glemt af alle — selv af ham."

Festen var i fuld Gang. Musikkens Toner brusede gennem Salen, og Munterheden steg for hvert Glas, der tømtes, medens man i Sang og Tale lovpriste det lykkelige Par. Bøgelunds ældste Ven, Etatsraad Jensen, udbragte Brudeparrets Skaal. Efter i dristige Vendinger at have hentydet til nogle smaa Udskejelser i Brudgommens Ungkarleliv, indviede han spøgefuldt Forsamlingen i Grossererens Sindsstemning i de Dage, han gik paa Friersko og bejlede til den feterede Frøken Fernanda.

Næppe var Skaalen drukken, og Fanfaren fortonet, før Brudgommen rejste sig og slog til Lyd paa Glasset. Med naivt Velbehag gav han en længere Levnedsbeskrivelse af sig selv og glemte end ikke at anføre de mange Kælenavne, som Onkler og Tanter havde givet ham.

De færreste hørte efter, men da Talen omsider var til Ende, istemte alle et rungende Hurra. Therese stødte sit Glas mod Selmers og saa ham smægtende ind i Øjet.

„Nu er Turen til Dem, Hr. Fuldmægtig."

Selmer adlød Opfordringen og udbragte begejstret en Skaal for Kvinden.

Man havde rejst sig fra Bordet, Kaffen var drukken og Dansen begyndt.

I Takt af Brudevalsen vuggede Therese sig i Selmers Arm. Fru Augusta vendte sig fra sin Kavaller om mod Klara og hviskede bag Viften:

„Der bliver bestemt et Par af de to."

Klara svarede leende:

„Hvor det var morsomt, saa kommer vi snart igen til Bryllup."

Da Selmer havde forladt sin Dame, tog Augusta Klara under Armen og styrede hen til Therese, som hun omfavnede med et forstaaende Nik.

„Vi spørge nok snart glædeligt Nyt."

Therese slog med Viften.

„Maa jeg frabede mig Drillerier."

Fru Augusta fortsatte uforstyrret:

„Men hvad siger Justitsraaden — han ser mig noget gnaven ud i Aften."

„Aa, Vinstrup, den kedelige Pedant — en Enkemand med fire Børn — jeg er da ikke saa tosset."

Lumbyes Champagnegalop rungede gennem Salen. Brudgommen nærmede sig med lystige Bukkespring, slyngede Armen om Frøken Klaras Liv og for af Sted med hende. Selmer fulgte efter med Bruden, der leende forsikrede ham, at hun aldrig havde moret sig som paa denne Aften.

Bøgelund og Fernanda var vendt hjem fra Bryllupsrejsen.

Grossereren røg sin Havanna-Cigar til Eftermiddagskaffen og gjorde sit Udvalg mellem de mange Aviser, der laa paa Bordet foran ham. Hans Frue sad tilbagelænet i Gyngestolen og bladede i „der Bazar", medens hun jævnlig undertrykte en Gaben.

Der ringedes stærkt paa Entréklokken, og i samme Nu, som Tjeneren meldte Fru Krarup, stormede hun ind ad Døren.

„En Forlovelse — kan I gætte?"

Grossereren saa dum op fra sit Blad og rystede benægtende paa Hovedet.

Fernanda kastede Modebladet fra sig og raabte triumferende:

„Selmer og Therese!"

Augusta slængte sig i Sofahjørnet.

„Selmer rigtig — Therese skudt forbi."

„Umuligt — hvem da?"

„Ja, gæt, om I kan."

„Spænd os ikke længer paa Pinebænken," snerrede Fernanda utaalmodigt.

Fru Augusta sprang op og nejede.

„Frøken Louise Halling."

Fernanda slog Hænderne sammen.

„Louise! — er han forrykt — hun er jo saa fattig som en Kirkerotte."

Grossereren trak paa Skuldrene.

„Den Ulykke er da ikke saa stor — du ejede jo heller intet."

Fernanda sendte sin Ægteherre et krænket Øjekast.

„Det var Synd at sige, du er for delikat."

Bøgelund samlede sine Aviser og sagde formildende, idet han forlod Værelset:

„Vær nu ikke for slemme imod den lille Louise, hun er en flink Pige, Selmer forstaar altid at træffe det rette Valg."

Fernanda gjorde en Bevægelse med Haanden efter ham, som viftede hun en Flue af Vejen og satte sig i Sofaen ved Siden af sin Veninde.

„Stakkels Therese — hvad siger hun dertil?"

Fru Augusta smilede overlegent.

„Foreløbig har hun sagt ja til Justitsraadens Middagsindbydelse paa Søndag" — Augusta sukkede og tilføjede beklagende — „du skal se, kære Fernanda, det ender nok med, at Therese kommer til at søbe den Kaal" — Fruen sukkede paa ny — „saadan gaar det jo desværre saa ofte."

De overlod nu Therese til sin Skæbne, for med udelt Interesse at diskutere Selmers og Louises fremtidige Hjem. Hvor delte nu Fruernes Anskuelser end var om det unge Pars nødvendige Udgifter, stod det dog som selvfølgeligt for dem begge, at Brylluppet var nærstaaende og maatte fejres paa Skydebanen eller i et af de store Hoteller.

Hvad det sidste angik, tog de dog fejl. — I største Stilhed ægteviedes Selmer og Louise.

Der var Middagsselskab hos Grosserer Bøgelunds. Grossereren fejrede den anden Aarsdag for sit Bryllup.

Man havde ihærdigt arbejdet sig gennem de mange Retter, kun Desserten var tilbage. Inden Tjenerne viste sig med de brændende Isbomber, præsenteredes Familiens førstefødte, den lille „Valle", der knejsede i sin hvide Kniplingskjole, paa den pyntede Ammes Arm, medens han savlende bed i Sølvranglen, sparkede med de buttede Pusselanker og udstødte uartikulerede Glædeshyl.

„Hvor han er dejlig!" lød det i Kor.

Ammen gik med ham Bordet rundt. De vilde alle kysse og klappe det „dejlige Barn".

Ved Synet af den lille Skraalhals blev Bøgelunds Ansigt endmere blussende. Han slog Selmer gemytlig paa Skuldren.

„Er det ikke en Kærnekarl? Kan Deres derhjemme i Vuggen maale sig med ham?"

Selmer strøg sig med et satirisk Smil om det blonde Fuldskæg.

„Langt fra — men min Ludvig er ogsaa kun fem Maaneder."

Grossereren skoggerlo.
„Tomme Udflugter, min Ven — har De glemt Valdemar i den Alder.“
Bøgelund tog Drengen fra Ammen, løftede ham i Vejret og udbrød med et triumferende Smil:
„Han er min Stolthed!“

Forældrenes Beundring af Valle kendte ingen Grænser. Alt skulde dreje sig om ham. Var Underholdningen end nok saa livlig mellem de voksne, den afbrødes øjeblikkelig ved Lyden af hans „ba, ba, ba.“
Enhver, der satte Pris paa Grosserens Hus, maatte beundre „Familiens Stolthed“. Selmers gjorde dog en Undtagelse. Fuldmægtigen havde endog i en Vennekreds

hos sig svaret Fru Fernanda, der spurgte, om lille Ludvig ikke kom til Syne — „Nej, Børn i hans Alder hører kun hjemme i Ammestuen.“

Da Bøgelunds kørte derfra, bemærkede Fernanda til sin Ægtehalvdel, der døsede i det ene Hjørne af Sædet:

„Louise vilde selvfølgelig ikke have ham fremvist, fordi han er saa grim, og desuden Barnepigen hjalp jo med ved Opvartningen.“

En Aften kort efter var Selmers hos Grossererens. Louise spillede en af Chopins Nocturner. Augusta og Husets Frue sad i Sofaen og lyttede til, medens Therese stod ved Klaveret og sendte bedaarende Øjekast til den tidligere forsmaaede Justitsraad Vinstrup. Med eet for Fernanda i Vejret og klappede i Hænderne.

„Hvem kommer der — min egen dejlige Dreng!“

Midt under Komponistens mest dragende Toner ilede Therese hen imod Ammen.

„Maa jeg faa ham?“

Støjende lagde Ammen Drengen i Frøkenens Arme. Therese trykkede ham moderlig ømt ind til sig og skottede samtidig til Justitsraaden. Valle udstødte imidlertid saa hjerteskærende Hyl, at hun nødtes til at overgive ham til Fernanda, der, trallende en Vise, dansede frem og tilbage med Purken.

Alt, som Valdemar voksede op, fik han mere og mere Indtryk af at være den Akse, hvorom alt i Huset skulde dreje sig. Som ene Hane i Kurven spankede han selvraadig om mellem sine tvende yngre Søstre, Kamilla og Marie, der betragtede Broderen som et Indbegreb af alle mulige Dyder. Deres Fader var utrættelig i at skildre, hvilken begavet Dreng Valdemar var.

End ikke de daarlige Karakterer, han hjembragte fra Skolen, rokkede Faderen i Troen paa Sønnen. Naar Fernanda ængstedes over „Valles“ Ulærvillighed, smed Grossereren, i Nærværelse af den tolvaarige Valdemar, Karakterbogen hen ad Bordet.

„Lærerne er usle - det er deres Skyld — de forstaar ikke at vække den tilbørlige Interesse for Opgaverne.“

I Bøgelunds Arbejdsværelse hang et stort Maleri, der forestillede „Valle“ i to-Aars Alderen, siddende paa Smyrna-

tæppet omgivet af sit Legetøj. Naar Grossereren om Aftenen grundig havde studeret Aviserne, kunde han sidde længe og stirre paa Billedet af den lille Fyr med de runde, røde Kinder, det glade Barnesmil og de klare blaa Øjne, der lyste ham i Møde.

„Hvilket Liv der dog er over Valdemar!“ udbrød Grossereren begejstret til de andre. „Altid har han saa meget at fortælle — og hvor den Knægt forstaar at opfatte, men Kritik har han, det gælder at vogte paa sine Ord i hans Nærhed. Dumheder dør ikke i Synden — og som han kan efterabe Folk, det er ligefrem storartet.“

Fru Augusta bemærkede indsmigrende:

„Han kunde sikkert være bleven en stor Skuespiller.“

„Ja,“ faldt Bøgelund ivrig ind, „og en stor Maler. De skulde se nogle Karikaturer, han har tegnet.“ Grossereren hævede truende Fingren ad Sønnen, der laa henslængt i Gyngestolen med Benene over Kors.

„Rigtignok har den slemme Knægt hverken skaanet Dem, min Frue, eller sine egne Forældre, men Tegningerne er ypperlige, det maa man lade ham.“

En tidlig Foraarsdag traadte Valdemar ind til sin Fader og spurgte i en let henkastet Tone:

„Du vil vel nok, kære Papa, forstrække mig med 20 Kr. I Morgen har vi Maanedslov, jeg og et Par af mine Kammerater har aftalt en længere Udflugt.“

Bøgelund gjorde store Øjne.

„Men, hvordan kan det gaa til — vi skriver jo ikke mere end den 13de.“

Valdemar lo overgivent.

„Om vi skriver den 13de eller 14de er mig knusende ligegyldigt. Faktum er, at jeg er renons.“

Grossereren rystede misbilligende paa Hovedet.

„Hvad har du dog brugt dine Penge til?“

„Du vil da ikke, at jeg skal gøre Regnskab for hver Skilling, jeg giver ud.“

„Det forlanger jeg ikke, men, naar man bliver saa rigelig aflagt som du, synes jeg nok at —“

Sønnen afbrød ham krænket.

„Naa, ja, naar du ikke vil, saa kan jeg jo blive hjemme.“ Han drejede sig om paa Hælen med et undertrykt Suk.

Faderhjertet blev rørt.

„Hvorhen skulde I?"

„Til Helsingør og derfra over til Helsingborg." Valdemar gik nølende mod Døren. „Men uden Penge bliver der jo ikke noget af det hele."

„Naa, naa," indvendte Bøgelund, „ikke saa hastig — kom herhen og se ikke saa forknyt ud." Han aabnede sin vel spækkede Portemonæ og saa smilende paa Valle, der interesseret holdt Øje med Faderens Greb i Pengene.

Grossereren fremtog en Tikroneseddel og holdt den op for Sønnen.

„Kunde den ikke forslaa?"

„Muligvis, dersom jeg ikke havde inviteret Ludvig — han vilde saa frygtelig gerne med, men hans Fa'er afl̈ægger ham jo saa knebent, at der ikke kan være Tale om, at han selv kan betale Turen."

Bøgelund sukkede hen for sig.

„Ja, Selmer er en fornuftig Mand — naa, alligevel der har du den — og den." Han gav Valdemar to Tikroner og klappede ham paa Kinden.

„Gid du maa faa en fornøjelig Dag."

Valdemar slyngede Armene om sin Faders Hals og kyssede ham heftigt.

„Tak, Papa, jeg vidste jo nok, at du ikke vilde nægte mig den Fornøjelse — du gør bare altid saa meget Vrøvl, men ligefuldt tusind Tak."

Istemmende en munter Fløjten var han i et Sæt ude af Døren.

Bøgelund saa skolt efter ham

„Prægtig Fyr — stolt anlagt!"

Ved Middagsbordet undlod Grossereren ikke at berømme Valdemars gode Hjerte.

„Alt vil han dele med sine Venner."

Ludvig Selmer var Valdemars bedste Ven. De gik i samme Skole og var konfirmerede sammen.

Kort efter Konfirmationen spadserede de en Dag, iførte deres ny sorte Klæder, ude paa Langelinie. For Ludvig var det en Begivenhed, at bære lange Benklæder og Uhr i Vestelommen. Valdemar havde alt i flere Aar været klædt som en lille Gentleman.

Uden for Pavillonen standsede Valdemar, saa paa sit Uhr og udbrød gabende:

„Jeg trænger til en Opstropper — følg med."

De satte sig ved Hjørnevinduet med Udsigt til Trekroner. Den unge Bøgelund strakte sig træt paa Stolen og vinkede ad Opvarteren.

Bring mig „Politikken" og „København."

Ludvig betragtede fornøjet Sejladsen i Sundet og fulgte med Øjet Karantænebaaden, der styrede ud efter. Da Valdemar imidlertid ikke gjorde Mine til at rekvirere noget, begyndte Situationen at blive ham foruroligende — hele hans Formue bestod i 75 Øre. Ludvig rømmede sig og saa' over paa Vennen — mon han ikke snart — men Valle var stadigt dybt inde i sin Yndlingslekture.

Under Indflydelse af Opvarterens spørgende Blik og bukkende Tilnærmelser, følte Ludvig sig forpligtet til ikke at tøve længer. Uagtet han hverken var sulten eller tørstig, forlangte han et Krus Øl og to Stykker Rugbrød med Lax. — Chokoladen og Kagerne, som en af de andre Opvartere bragte et Par unge Damer, der sad i Nærheden, fristede ham mere, — dog en saa umandig Smag turde han ikke tilkendegive overfor Vennen.

Da Opvarteren serverede det forlangte, saa' Valdemar op fra „Politikken" og sagde i sin mest blaserede Tone:

„Aa, — gi' mig en Absinth."

Ludvig stirrede imponeret paa Valle, der rakte ham sit Cigaretetui og genoptog Læsningen.

Da Valdemar omsider rejste sig, vilde Ludvig betale for sig, men Valle kom ham i Forkøbet.

„Det afgør jeg". — Han lagde halvanden Krone paa Bordet og skubbede ligegyldig til Pengene, som Opvarteren vilde give igen.

Næst efter Valdemar, forgudede Fernanda, sin ældste Datter Kamilla.

„Kender du et skønnere Syn", spurgte hun sin Veninde Augusta; — end at se Valle og Kamilla i en Balsal?"

„Ja, Kamilla minder i et og alt om dig, søde Fernanda."

Fru Bøgelund kastede et Blik ind i Spejlet:

„Det siger de fleste."

Augusta vedblev.

„Valdemar og Kamilla ligner dig, det er afgjort, — Marie derimod er sin Faders udtrykte Billede.“

Fernanda sukkede uvilkaarligt:

„Stakkels Marie er en god, lille Pige — køn er hun ikke.“

Augusta indvendte overbærende:

„Hun har kloge Øjne, og en frisk Teint.“

„Aa, ja, men hun mangler Holdning,“ — Fernanda kastede paany et Blik i Spejlet, der gengav hendes endnu slanke Figur, — „hun er lille og firskaaren.“ Fruen smilede overlegent: — Tro endelig ikke kære Augusta, at jeg hører til de Mødre, der blindt hen beundrer deres eget Afkom, — nej, nej, Marie er klodset, og,“ — tilføjede hun leende — „en ren Umulighed paa Bal, — havde hun ikke den skikkelige Ludvig, kom hun saa vist til at sidde over det meste af Aftenen.“

Ludvig Selmer var ganske rigtig Marie Bøgelunds trofaste Kavaler. — Lige fra Børneaarene mødtes de i en fælles Beundring af Valdemar.

„Har man kendt Mage til Uretfærdighed!“ — stønnede Grosserer Bøgelund forbitret, idet han stak Hænderne i Lommerne, og gik med lange Skridt op og ned ad Gulvet i Dagligstuen; — „Valle, — med sin Begavelse, — falde igennem til Filosofikum.“ — Han skubbede irriteret til Fernandas Sybord, der stod ham i Vejen, — „det viser bedst hvad de Herrer Professorer duer til, — Remser vil de have, — deres egne Sætninger Ord for Ord.“

„Ja,“ — faldt Fernanda ind, — „derfor kan en Læsehest, som Ludvig, faa 1ste Karakter.

„Lykkeligvis kan Deres Søn undvære den Eksamen,“ — bemærkede Fru Augusta, der var kommen for at bevidne sin Deltagelse.

„Det er godt nok,“ — vrissede Grossereren – „men for en ærekær, ung Mand er det alligevel krænkende.“

Fru Augusta slog Hænderne sammen og vendte Øjnene mod Loftet.

„Hvorfor i al Verden indlod han sig derpaa.“

Bøgelund sendte sin Hustru et harmfuldt Øjekast:

„Hvorfor — hvorfor — fordi hans Mo'er og Søstre var som gale efter at faa ham til *Kandidatus filosofiæ.*

Marie nærmede sig frygtsomt, lagde Haanden, der skælvede let, paa Faderens Arm, og fremstammede med graadkvalt Stemme.

„Har jeg nogensinde?"

Grossereren stødte hende utaalmodig tilside:

„Jeg sigter jo ikke til dig — var blot alle som du, havde man Fred i Huset."

„Det er altsaa Kamilla og mig, der skal ha'e Skylden," faldt Fernanda ind i en skarp Tone, — „det manglede blot — nej, min Ven, det var dig og ingen anden, der hidsede ham dertil."

„Aa, — I var alle lige gode," — erklærede Valdemar, der under den sidste Replik var traadt ind fra det tilstødende Værelse. — Han gik hen til sin Moder, strøg kærtegnende Haanden over hendes Haar og sagde godmodigt, leende:

„Sket er sket, — den Historie er ikke værd al det Kævl og Vrøvl!"

Bøgelunds Ansigt opklaredes. Han trykkede et forsonende Kys paa Fernandas Pande:

„Valle har Ret, — han gør os alle til Skamme," — han nikkede venligt til Døtrene og Fru Augusta; kan han finde sig saa roligt heri, maa vi vel ogsaa kunne det."

Grossereren klappede Valdemar paa Skulderen:

„Lad os to nu gaa ind til mig, saa kan vi ved et Glas *Aye rosée,* tale om din nærforestaaende Englandsrejse. — Selmer bragte mig imorges Brev fra Baxter & Co. — de ventede dig, jo før jo hellere."

En Maaned var forløben siden Valdemars Afrejse til London.

I Brevene til Hjemmet skildrede han fornøjet sin travle Virksomhed i det store Handelshus, beskrev med vanligt Humør den strenge Overholdelse af Helligdagene, — hvorledes han tilbragte Søndagen med at vandre til og fra Kirken, hvor han tog sig en forsvarlig Lur under den lange Gudstjeneste, for ved Hjemkomsten at have Styrke til at holde Øjnene aabne under Hr. Baxters monotone Oplæsning af den hellige Skrift.

Det var en af de sidste Dage i Marts. Tusmørket var ved at brede sig. Støjen fra de legende Børn nede paa Gaden lød op i Grosserer Bøgelunds Dagligstue, der kun belystes af Ilden fra Majolikaovnen. Husets Frue tog sig et lille Blund i Sofahjørnet. Kamilla var i Besøg hos en af Veninderne, hvis Broder gjorde stærkt Kur til hende. — Henne ved Vinduet sad Ludvig Selmer med Marie og talte sagte om Valle, der havde været saa flink til at skrive hjem, men som nu i de sidste to Uger ikke havde ladet høre det mindste fra sig — hvad kunde vel være Aarsagen hertil?

„Blot han ikke er bleven syg," — hviskede Marie.

Ludvig vilde lige til at give et beroligende Svar, da Grossereren traadte ind med Lampen i den ene Haand og et Brev i den anden.

Fernanda foer op af sit Blund:

„Fra Valle — endelig!"

Han satte med en bekymret Mine Lampen fra sig:

„Desværre klager han over Ildebefindende, — hans Konstitution taaler ikke den kraftige engelske Kost — den megen Kulos falder ham for Brystet."

Fernanda udbrød jamrende:

„Valle — min egen Dreng — syg i et fremmed Land;" — hun vred fortvivlet Hænderne; — „lad os dog for Himlens Skyld faa ham hjem."

Ludvig og Marie nærmede sig deltagende. — Bøgelund rakte sin Hustru Brevet. Efter febrilsk at have gennemlæst det, jamrede hun paany:

„Han maa ikke blive et Øjeblik længere i den forgiftede By."

Grossereren stak Brevet i Brystlommen:

„Selvfølgelig telegraferer vi straks: — Kom snarest mulig."

Valdemars Svar paa Telegrammet lod ikke vente paa sig, og lød saalunde:

„Kære Papa og Mama, I maa ikke ængste Eder. Jeg befinder mig bedre og forlader England i Morgen, dog taaler jeg næppe den lange Sørejse og gaar derfor hjem over Paris, hvor det sikkert vilde gøre mig godt at udhvile en Ugestid. — Saafremt I er af samme Anskuelse, sender Papa mig nok med omgaaende de fornødne Subsidier. — Eders egen Valle, der længes meget efter Eder alle i det kære gamle Hjem."

Hvor meget Valdemar end længtes efter Hjemmet, forblev han dog Uge efter Uge i den muntre Seinestad, hvorfra han jevnlig anmodede sin „kære Papa" om nye Subsidier, med Tilføjende at Paris var en henrivende By, der ganske vist slugte endel Penge, men til Gengæld gav et lærerigt Udbytte paa mange Omraader.

Grossereren var stolt over Sønnens alsidige Interesser, dog i Længden blev Valles Ophold ham lovlig kostbart, og en skønne Dag modtog Valdemar, istedenfor den forlangte Pengeanvisning, en bestemt Anmodning om at styre Kursen hjemefter.

Straks efter Hjemkomsten arbejdede Valdemar ivrig paa Faderens Kontor, ja indlod sig endog paa egen Haand i nogle dristige Spekulationer, der dog ikke faldt heldigt ud. — Selvfølgelig blev det den gamle Bøgelund, der maatte dække Tabet. Selmer hævede advarende sin Røst, i Begyndelsen kun for døve Øren, thi Grossereren saa' i Sønnens vovelige Foretagender kun det spirende Handelsgeni; omsider nødtes han dog til at indse det rigtige i Fuldmægtigens Advarsel, — Valle maatte formanes til større Maadehold og Forsigtighed.

Valdemar paastod haardnakket —: „Havde du blot vovet at gøre Skridtet fuldt ud, Papa, var mine Spekulationer blevne kronede med Held. — Men — det er Ulykken her hjemme, — Snusfornuften gør sig altid gældende og hæmmer ethvert vidtgaaende Foretagende." — Han trak haanligt smilende paa Skulderen – — „Vil du endelig følge en Filister som Selmers Raad — nu — saa for mig gerne."

Den unge Bøgelunds Interesser tog snart en hel anden Retning. — Sjeldent mødte han paa Kontoret, — desto hyppigere viste han sig i Varietéer og lignende Forlystelsessteder.

I længere Tid havde Ludvig ikke seet sin Ven.

En Søndag Formiddag, netop som han vilde aflægge et Besøg hos Bøgelunds, traadte Valdemar ind i hans Stue, hilste paa ham med en mørk Mine og slængte sig fortrædelig i Sofaen:

„Hvilken ussel, smaalig Verden man lever i — jeg er snart led og ked af det Hele."

Ludvig bød ham smilende en Cigar:

„Det synes jeg dog ikke, du har nogen Aarsag til."

„Ja, men det synes nu jeg — Vrøvl om Penge fra Morgen til Aften — vil man vove et dristigt Kup — straks bliver man stækket. — Ingen vil ud med den fornødne Mønt — tillader man sig en Smule Ekstravagancer med Hensyn til Fornøjelser — raabes der paa Ødselhed." — Han rejste sig og gik heftigt op og ned ad Gulvet.

„Papa vil da for Pokker ikke have, at jeg skal leve, som om jeg var nær ved de 70 — han glemmer, at han selv har været ung og nok slaaet ganske artig til Skaglerne."

Ludvig saa' forbauset paa ham:

„Men hvad i al Verden har dog bragt dig saadan helt ud af dit gode Humør?"

Det ska' jeg snart sige dig. Igaar Aftes tabte jeg ved Ruletten to Tusind Kroner; — som jeg, den hovedrige Grosserer Bøgelunds Søn og Arving, ikke er istand til at betale." — Han lo bittert — „lumpne to Tusind Kroner."

Ludvig strøg fortrædelig Asken af sin Cigar.

„Hvor gider du dog spille saa højt?"

Valdemar sendte ham et krænket Øjekast:

„Man kan høre hvem der taler — du skulde blot engang være med — saa fik du et andet Begreb."

Ludvig indvendte misbilligende:

„Det bøder jo ikke paa Sagen; at der er andre, der er mere ekstravagante."

Valdemar kastede Cigaren fra sig:

„Dersom du tror, jeg kom herop for at høre paa dit ferske Moralpræk, tager du storlig fejl." — Han greb sin Hat: — „Jeg tyede til dig i det Haab, at du, som min eneste sande Ven vilde række mig en hjælpsom Haand, — men —" hans Stemme skælvede; — „nu har jeg til min Smerte erfaret, at du ikke er et Haar bedre end alle de andre, — moralisere kan I — men bringe et ringe Offer — nej Tak."

Ludvig tog Hatten fra Valdemar:

„Sæt dig nu roligt ned og lad os tale fornuftigt — du dømmer for overilet — jeg vil jo heller end gerne staa dig bi men — ser du", han rev en Svovlstik af og holdt den hen til Valdemars Cigar — „jeg har jo ikke saa stor en Sum."

Valdemar sendte en let Sky fra Cigaren og lagde Benene overkors:

„To Tusind, det lyder saa stort, i gamle Penge havde det slet og ret været et Tusind — dog hvordan vi end vender og drejer det, — Pengene maa jeg have og det inden i Morgen Aften.“ — Han fulgte med Øjet de svævende Tobaksskyer: — „Spillegæld er Æresgæld.“

Ludvig purrede op i sit krusede Haar:

„Selvfølgelig — al Gæld er Æresgæld, som Enhver, der har Agtelse for sig selv, betaler.“

Valdemar saa paa sit Uhr:

„Lang Tid har vi ikke“ — han rejste sig og rakte Vennen Haanden: „Altsaa stoler jeg paa dig — inden i Morgen Aften — husk det er den yderste Termin.“

Ludvig gengældte Haandtrykket med en bekymret Mine:

„Vidste jeg blot, hvordan jeg skal faa Pengene skrabet sammen i den Fart — det ene Tusind kan jeg maaske nok præstere — men, —“ hans Blik faldt uvilkaarlig paa Valles vægtige Guldkæde og Diamantringen, der funklede paa hans Finger.

Ludvig famlede ved Vestelommen, der gemte hans eget Uhr:

„Vi nødes vist til at sætte nogle af vore Værdigenstande i Forvaring hos Onkel.“

Valdemar udbrød indigneret:

„Assistenshuset — hvor sjofelt — langt hellere styrte sig ud i Kanalen, og gøre en Ende paa det hele.“

Ludvig bed sig i Læben:

„Ja, ja da — saa maa jeg ene ty der hen — anden Udvej har jeg ikke.“

Valdemar lod, som om han overhørte den sidste Replik, trykkede endnu en Gang Ludvigs Haand, idet han tilsyneladende rørt saa ham ind i Øjet:

„Jeg vidste det jo, du er trofast og svigter ikke din bedste Ven i Nødens Stund.“

Efter at Valdemar ved Ludvigs opofrende Bistand havde klaret sin Gæld, kastede han sig med fornyet Iver ind i Forretningslivet.

Den gamle Bøgelunds Hjerte bankede af Stolthed og hoverende ytrede han til Selmer:

„Valle er ikke saa ihærdig ved sit Arbejde som Ludvig,

men naar han tager fat — præsterer han det utrolige" — Grossereren sukkede veltilfreds — „hans skarpe Forstand og gode Hjerte leder alle hans Handlinger."

Længe varede det dog ikke, før Valdemars Forretningsiver atter kølnedes.

Blandt Kammeraterne cirkulerede det Rygte, at den unge Bøgelund stod i et yderst intimt Forhold til en af Varietésangerinderne.

Ludvig vidste ikke, hvad han skulde dømme herom. De enkelte Gange, han traf Valdemar i Familiens Skød, var han ordknap og trak sig hurtig tilbage fra Kredsen. Ludvig antog, at det var hans Nærværelse, der trykkede Valdemar, som endnu ikke havde gjort Mine til at betale Laanet; men Marie, den eneste i Hemmeligheden indviede, forsikrede, at Valle næsten aldrig var hjemme, og, naar det en enkelt Gang var Tilfældet, sad han taus og tvær imellem dem. Den unge Selmer blev dog ved sin Formodning. Saa nødig han end vilde give Afkald paa Maries Selskab, besluttede han dog at vente med at besøge Bøgelunds, til Valdemars og hans Mellemværende var opgjort.

Mere end en halv Snes Dage holdt han dog ikke fast ved denne sin Beslutning, Længslen efter at se Marie ind i de milde blaa Øjne, førte atter hans Fjed til Grosserens Hus.

I Dagligstuen traf han Marie ene. Hun saa bedrøvet ud og modtog ham ikke med det vante glade Smil Paa hans Spørgsmaal om Aarsagen hertil, betroede hun ham, at der havde været en hæftig Scene mellem hendes og Ludvigs Fader i Anledning af Valdemar.

Hun saa paa Ludvig med sine store, trofaste Øjne:

„Valle har nok igen gjort Gæld, — jeg er bange for at han er falden i Aagerkarles Kløer." — Hendes Stemme bævede: „Det gør mig saa ondt for ham, — mest dog for Fa'er." Taarerne stjal sig ned ad hendes Kinder, — „vi er alle saa bedrøvede derover."

Ludvig tog hendes Haand og beholdt den i sin:

„Jeg forstaar det fuldtvel — Valdemar er jo Familiens Stolthed."

En Ugestid derefter kaldtes Selmer til Grossereren.

Huset var i Oprør.

Fru Fernanda modtog Fuldmægtigen med forgrædte Øjne, og skælvende af Sindsbevægelse meddelte Bøgelund, at Valle i et letsindigt Øjeblik havde ladet sig henrive til at begaa en Vekselfalsk, der, saafremt det kom for Offentligheden, jo vilde have slemme Følger for ham.

Selmer var utrættelig i at staa sin Principal bi med Raad og Daad.

Resultatet blev, at Valdemar hurtigst mulig skulde indskibes til Amerika med Anbefalingsbreve til det store Handelsfirma i New York, med hvilket Huset Bøgelund stod i livlig Forbindelse.

Valdemar modtog Forslaget nok saa fornøjet:

„Filisteriet herhjemme økler mig," gentog han atter og atter, — „hele mit Væsen higer ud imod store frie Forhold."

De faa Dage, han havde tilbage forinden Afrejsen, tilbragtes med Indkøb af Luksusgenstande for den rigelige Sum, hvormed Faderen havde forsynet ham.

Da Forældrene gik ombord, for dybt bevægede at tage Afsked med deres „Valle", fandt de hans Separatkahyt omdannet til et elegant Boudoir.

Med et oprømt Smil tømte Valdemar Afskedsbægeret med sine Kære og lovede, at der snart skulde høres glimrende Efterretninger fra ham.

Skibsklokken lød for anden Gang. De Besøgende gik i Land, medens de mange Udvandrere stillede sig ved Rælingen, for at tilvifte Slægt og Venner et sidste Farvel.

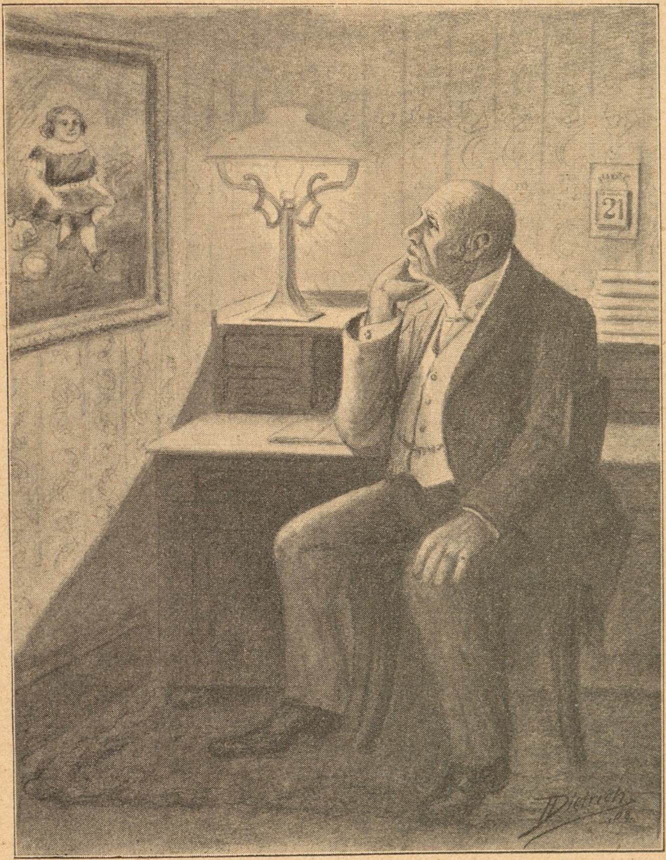
Valdemar svingede lystig med Huen. Ludvig, der vilde blive hos ham til det sidste, stod endnu ved hans Side.

Valdemar vendte sig imod ham:

„Lev vel, min gamle Dreng, med al din Spidsborgerlighed, holder jeg dog af dig." — Han lagde sine Hænder paa Ludvigs Skuldre og saa ham ind i Øjnene med det betagende Glimt, der i fordums Dage aldrig havde forfejlet sin Virkning paa Vennen: — „Du er den, jeg mest vil savne;" med et forceret Smil kastede han Hovedet tilbage; — du og Marie vil ogsaa trofast mindes mig — gid det maa gaa Eder vel."

Klokken lød for tredie Gang, og ude af Stand, til at skjule sin Bevægelse, ilede Ludvig fra Borde.

Henad Aftenstunden gik Ludvig op til Bøgelunds. Kamilla var i Besøg hos Veninden. Fernanda sad i Dagligstuen og talte med Augusta om de store og gode Egenskaber, Valle allerede som Dreng havde lagt for Dagen.

Augusta rettede ved Lampeskærmen.

„Du har rigtignok været en sjelden Moder."

Fru Bøgelund førte Kammerdugstørklædet op til Øjnene:
„Ja, jeg gjorde mit bedste for at holde ham til Hjemmet."

Augusta faldt bevæget ind:

„Du har intet at bebrejde dig, kære Fernanda; fra han var ganske lille arangerede du jo mindst en Gang om Ugen de hyggeligste Sammenkomster med Kammeraterne paa hans eget Værelse, ikke at tale om Baller og Selskaber."

Fernanda smilede gennem Taarer.

„Husker du, Augusta, dengang han, næppe tolv Aar gammel, ved vort Nytaarsselskab holdt en Tale, der vakte alle Gæsternes Beundring."

Augusta nikkede bekræftende. Hun mindedes det saare vel. Valle, der sad ved Siden af hende, svang sit Glas saa Vinen oversprøjtede hendes lyse Atlaskeskjole.

Ludvig Selmer vilde ikke forstyrre Fruerne og gik ind i Kabinettet, hvor Marie sad overladt til sig selv.

Snart var ogsaa de unge fordybede i svundne Dages Oplevelser, dog ud af Fortidens Minder skød Haabet frem — et straalende Haab om en lykkelig Fremtid, ikke alene for den bortrejste Broder og Ven, men ogsaa for den Kærlighedspagt, som de i denne Stund beseglede med deres Læber.

Medens Familien fandt Trøst i Venskabets og Kærlighedens lyse Havn, sad Bøgelund, med Panden støttet mod Haanden, ene i sit Arbejdsværelse.

Stolen var drejet, saa at han havde Billedet af Valle foran sig. Skæret fra Lampen faldt paa Maleriet. — Det var, som om Barnet blev levende, Øjnene straalede ham imøde, og Smilet spillede om de friske, røde Læber, som vilde de aabne sig til jublende Glæde.

Et vemodigt Drag leirede sig om Grossererens Mund — Øjnene fyldtes med Taarer.

Han drog et smerteligt Suk.

Paa det mørke, brusende Hav, med Skummet for Boven gled nu det store Udvandrerskib, der førte bort til fjerne, fremmede Lande — hans egen Dreng — hans prægtige Valle — der havde været „sin Faders og hele Familiens Stolthed."

Min Julerose.

Af Hedevig Minther.

Jeg havde mødt ham paa Gaden og set hans Ansigt straale med al det Lys, det var i Besiddelse af, og det var ikke saa lidt endda, thi det havde altid været et sældent fornøjeligt og aabent Udtryk, der havde hvilet over det.

Han havde været min Skolekammerat og min Ungdomsven. En Gang havde vi været uadskillige og delte endog Bolig med hinanden — men saa kom det mørke Punkt, der havde adskilt os — fælles Kærlighed til den samme Pige.

Jeg rejste bort, overladende ham Sejren, thi jeg var overbevist om, at han vilde sejre. Senere hørte jeg, at han var bleven gift og havde købt en Gaard i Jylland.

Mange Aar var gaaede siden hin Tid, vi var nu begge oppe mod de fyrre, men jeg kendte ham straks og kunde ikke modstaa min Lyst, men slog ham med det gamle fortrolige Slag paa Skulderen. Han vendte sit Hoved og saa studsende ind i mit Ansigt.

„Vel mødt Ralph," sagde jeg og rakte ham min Haand.

„Gud, Erik! Er det virkelig dig? Det Møde havde jeg mindst ventet af alt paa Jorden! At tænke sig, at du kendte mig straks! Atter at se dig er det glædeligste — virkelig det glædeligste, der kunde hænde mig nu."

„Du er, paa din fyldige Mave nær, saa uforandret som vel mulig," svarede jeg, tilfreds over den utvivlsomme Glæde, han viste ved vort Møde. „Men følg nu med hjem, jeg har en hyggelig Ungkarle-Lejlighed lige her ved, og jeg synes, her er lovlig koldt og temmelig megen Sne, til at vi med Fornøjelse kan fortsætte vor Samtale."

Jeg lagde hans Arm paa gammel Vis ind under min og vadende i den høje Sne, der før Jul var falden temmelig rigelig, vandrede vi fornøjet hen ad Gaden og sad snart lunt og godt ved Ilden, der gnistrede og spruttede lystig i den store Ovn i min Stue.

„Nu et Glas Portvin, gamle Ven, gode Varer, det kan

du stole paa. Jeg husker nok, hvor vanskelig du var i den Retning! Og fortæl mig saa, hvorledes du lever og hvorledes Aarene er løbne for dig?"

„Først fortæller du," sagde Ralph og tømte velbehagelig sit Glas og sendte derpaa en vældig Røgsky fra Cigaren op mod Loftet. „Du rejste til Amerika, det ved jeg, men senere har det været umulig for mig at opspore noget som helst Tegn paa din Tilværelse; og jeg har levet i den Tro, gamle Dreng, at du var salig hensovet. Hvorfor, i Himlens Navn, skrev du aldrig?"

„Aldeles blottet for Slægtninge, som jeg er, havde jeg ingen at bebyrde med mine Breve," svarede jeg rolig.

„Men du havde dog en Gang én Ven," sagde han bøjende sig hen mod mig og læggende sin Haand paa mit Knæ, „du havde dog en Gang en Ven."

„Ham vilde jeg ikke plage med Breve, som kun kunde gøre ham tung om Hjertet. Hykle Glæde vilde jeg ikke. Saa gik Aarene, og da Byrden af min Sorg var lettet, havde jeg glemt, at der gaves noget som Breve. I det store, jagende, arbejdende og fremadskridende Land glemmer man let saadan noget Pilleri. Først ødelagde jeg, hvad jeg havde med af Kontanter, ikke saa lidt endda, og saa stred jeg tappert, da Hungeren endelig bankede paa min Dør, for at erhverve tilbage, hvad jeg havde mistet. Jeg vandt det og en Del til — men da jeg saa slog mig til Ro, kom Længslen efter Fædrenelandet og lod mig ingen Hvile, før jeg atter satte Foden paa Danmarks Grund og saa' vor lille Hovedstad igen. Her har du min Historie i korte Træk."

„Og du kom tilbage, som du rejste — ugift?"

„Ja," svarede jeg og tømte mit Glas, „jeg var lige ved at gøre en Dumhed derovre, men Lykken hjalp mig, og jeg slap fri."

„Brillant, gamle Dreng, brillant," udbrød Ralph og slog mig fornøjet paa Knæet. „Saa er det nok min Tur til at fortælle. Ja, ser du, jeg blev gift, som du lader til at vide," han lænede sig tilbage paa Stolen og missede hen til mig paa sin gamle, velbekendte Maade, naar noget alvorligt beskæftigede hans Tanker. „Hm, ja, jeg blev gift — og meget lykkelig gift — og er det da for den

Sag endnu. Jeg købte for min Fædrenearv en Gaard i Jylland, og alt gik jævnt og godt, med Sparsommelighed kunde vi komme igennem det. Af Grunde, som jeg ikke her nærmere vil omtale, ønskede jeg den Gang meget at kende dit Opholdssted og din Adresse, jeg averterede endog i amerikanske Blade efter dig, men hørte, som du ved, ikke fra dig og antog dig da for ikke mere at høre til denne Verden; og vi sørgede, jeg og min Kone, meget derover. Naa, Aarene gik, vi fik to raske Drenge, men havde den Sorg at miste dem i en Epidemi, der herskede paa Egnen. Men senere har vi været saa lykkelige at faa to andre i Stedet. Men nu i de sidste, for Landmanden, saa besværlige Aar, gik det helt tilbage for os, og Enden blev, at jeg maatte sælge Gaarden og flytte her til Byen med min Familie. Det var forrige Vinter. Kreditorerne tog alt og skulde egenlig have haft mere, men gav mig Henstand."

Han standsede, og hans joviale Ansigt antog et Øjeblik et mismodigt Udtryk.

„Stakkels Ben," sagde jeg med virkelig Deltagelse, „jeg anede ikke, at det var saa ilde fat med dig."

„Nej, hvor skulde du vide det fra! Men imidlertid fik jeg noget Arbejde her inde, en meget ordentlig Bestilling", hans Øjne lyste nu igen fornøjede og han dampede rask væk paa Cigaren. „En stor Lykke var det, og en seksten Hundrede har jeg om Aaret — ikke meget, ganske vist, til Kone og to Børn."

„Ikke meget, kære Ralph," gentog jeg og skænkede hurtig i hans Glas.

„Portvin faar vi ikke til daglig Brug", svarede han og lo gemytlig. „Men jeg er minsandten henrykt over, at du er kommen hjem, og nu følger du mig i Dag og ser, hvorledes man lever med en stor Familie af seksten Hundrede om Aaret. Den gamle Sorg er jo lægt, sagde du."

„Jeg kan ikke følge med dig nu, jeg har lovet mig bort. Og i Morgen er det Juleaften — da skal du være ene med din Familie."

„Nej, paa ingen Maade — jeg kan ikke holde en glad Jul, vidende dig her i Byen, uden at du er hos mig. Du maa komme, gamle Ben, vi skal have Risengrød og Ænder — Ænderne er sendt min Kone fra gode Venner

paa Landet. Vi spiser Kl. fem, og skal da have os en gemytlig Aften og en Svingom med Børnene rundt om Juletræet."

Han saa' saa fornøjet ud og syntes at antage, at det vilde være mig umulig at holde Jul uden Risengrød og Børneselskab, at jeg ikke nænnede at sige ham, at jeg hellere vilde komme en anden Dag.

Det vilde rippe op i saa mange af mine gamle Erindringer, der alle, mer eller mindre, maatte fremkalde vemodige Følelser hos mig men jeg formaaede ikke at sige nej til min gamle Ven, og med Løftet om at komme gav vi hinanden et kraftigt Haandslag, da han, med frisk, nytændt Cigar, nok saa straalende vandrede ud ad min Dør.

Det havde, da jeg forlod Danmark, været saa naturlig for mig, at „hun" havde elsket Ralph. Han var saadan

en glad, frisk og gemytlig Fyr; men nu, efter atter at have set ham, forbavsede det mig derimod.

Det noget lade og prosaiske, der var udbredt over ham, var kommet tydeligere frem, eller ogsaa saa' jeg det nu klarere. Den tiltagende Korpulence og den lille runde Mave bidrog heller ikke til at gøre hans Ydre mere poetisk.

Hun derimod stod endnu for mine Tanker i al sin Ungdom og Ynde, og hvor megen Umage jeg end gjorde mig, saa kunde jeg dog ikke faa hende iklædt nogen anden Skikkelse.

Var hun — kunde hun være lykkelig? Saa mange idealistiske Drømme havde foresvævet hendes Sjæl — saa mange højtflyvende Tanker havde hendes rene Pande indesluttet.

Og medens jeg sad ved Ovnen og mine Øjne hvilede paa de røde Funker, gruede jeg for atter at møde hende, frygtende for at se Tidens og Bekymringens ubønhørlige Mærke paa hendes Ansigt og Skikkelse, og dog paa samme Tid Angst for, at Aarene mildt havde skaanet hende, og at hun uforandret skulde træde frem for mig. Fulde af Modsigelser er Menneskehjerterne, og fuldt af Modsigelse var mit.

Jeg havde troet den gamle Flamme uddød, men følte, ved Bevidstheden om snart at skulle møde hende igen, at den endnu ulmede og atter kunde blusse op for da at gøre mig hjemløs for bestandig.

Mange Aar var det siden, at min Tanke alvorlig havde beskæftiget sig med hende, men nu, denne Nat, svævede hun i mine Drømme bestandig vinkende efter mig — vinkende — og jeg søgte at naa hende, men hindredes af tusinde taabelige Vanskeligheder.

Hun var, ved Drømmens Magt, saa indflettet i mit Væsen og min Tanke, da jeg den næste Dag vandrede til hendes og Ralphs Hjem, at jeg syntes, de mange, lange og trange Aar, i hvilke jeg havde kæmpet udholdende for at finde Ro, Ære og Formue, var udslettede af min Erindring, og at jeg atter var det unge, begejstrede Menneske, der saa mange Gange var ilet til hendes Hjem, for af hendes Blik at læse Opmuntring eller Afvisning.

Sneen knirkede under mine nølende Skridt, Luften var

klar og høj, og den røde, mørke Stribe i Horisonten, hvor Solen var gaaet ned, tydede paa vedvarende Kulde.

Det var et stolt og prægtigt Julevejr, og der var Munterhed og Fart i de forbigaaendes raske Fodskifte.

Min Ven boede udenfor Søerne, det var første Gang, jeg befandt mig der efter min Hjemkomst, og jeg glædede mig over de store, nye Forandringer, som jeg saa overalt, hvor jeg end vendte mig hen.

Sporvognene, der krydsede min Vej, var opfyldte, inde som ude, af Damer og Herrer belæssede med Pakker; det var saa hyggeligt og hjemligt at se al denne glade Travlhed, der kun var tilstede for at bringe Glæde og Fest ind i alle de oplyste Hjem.

Selv var jeg belæsset paa samme Maade, mine Frakkelommer struttede af Legetøj til Børnene, Portvinen og Cigarerne til min gode Ralph bar jeg under Armen, og den store Julerose til „hende" indtog den Plads, der var ledig.

Endelig var jeg ved Stedet — jo Nummeret var jo rigtig — og efter at være naaet op ad den temmelig propre Trappe, ringede jeg med Besvær paa Døren.

Der lugtede, selv der, Døren stod paa Klem med Sikkerheds-Kæde for, stærkt af Andesteg, og jeg kunde høre dem brase og sprutte paa Ovnen.

Ralph kom og fik mig ind, hans Ansigt lyste af Glæde.

„Det er mig umulig at sige dig, hvor glad jeg er over at se dig i mit Hjem i Aften. Lad mig hjælpe dig med alle de Pakker. Gud velsigne dig, kære Ven, vi har ikke det mindste til dig — ja, det vil sige — min Kone har rigtignok ogsaa en Julerose til dig, mærkelig nok, men ellers har vi intet."

Han hjalp mig Overfrakken af og hang den op.

„Gaa du nu ind der, det er Dagligstuen, Børnene er derinde, og saa kan du stifte deres Bekendtskab, Jeg skal kun have et Par Støvler paa i Stedet for disse Tøfler."

Han puffede mig ind i et dunkelt oplyst men hyggeligt Værelse og lukkede Døren efter mig.

Paa en Skammel ved Ovnen, med Ryggen mod Døren, sad en Dame, og et Par Drenge i tre til fem Aars Alderen laa foran hende, lyttende til en Historie, hun fortalte dem.

Af Børnenes forlegne Miner og stirrende Øjne følte hun aabenbart, at en fremmed var traadt ind, thi hun hørte op med at tale og drejede Hovedet mod mig.

Det var Ralphs Hustru! Hende — Alice! Hun syntes mig uforandret ved Ildens røde Skær.

„Jeg forstyrer Dem i Deres Fortælling," sagde jeg og gik hen mod hende, „men Ralph puffede mig ind uden Ceremonier."

Hun rejste sig langsomt, alvorlig og saa ufravendt og undrende paa mig uden at hilse eller svare.

„Jeg haaber da, at han har fortalt Dem, at jeg kom i Dag, og dette ikke er en Overraskelse?"

Hun stod høj og rank foran mig, hvor lig sig selv fra fordums Dage, med de lyse, klare Øjne stadig fæstede paa mit Ansigt.

„Rønnow! Erik Rønnow, er det muligt?"

Der laa mere end Overraskelse i hendes Stemmes Klang, der laa noget gemt i den, som fik mit Hjertes Slag til at vibrere og sitre — Ralphs Hustru — Ralphs Hustru!

„Nej, jeg vidste ikke, at De kom, jeg anede ikke, at De var her i Landet. Velkommen hjem! Det er mange, mange Aar, De har ladet vente paa Dem."

„Og dog ikke saa mange, at de har efterladt synlige Spor; De er saa ganske uforandret."

„Aa, ja, i Halvmørke ser man ikke Furerne og Rynkerne. Jeg tror, det er sytten Aar, siden De rejste."

„De var sytten, da jeg saa Dem sidst."

„Og De, Hr. Rønnow, fire og tyve, hvis jeg ikke husker fejl?"

Børnene trak hende i den mørke Kjole, der sluttede stramt om hendes ranke Figur, og den mindste gemte sit Hoved i dens Folder forskrækket over, at se den fremmede saa nær. Jeg klappede den ældste paa hans lyse Haar.

„Hvem er den fremmede Herre?" spurgte han med sagte Stemme.

„En Ven af din Fa'r."

„Ogsaa en god Ven af din Mo'r — tør jeg ikke haabe derpaa?" sagde jeg, idet jeg greb hendes Haand og berørte den med mine Læber.

„Rønnow! Rønnow!" udbrød hun med skælvende Stemme.

„Jeg er jo ikke gift og har aldrig været det. Disse Børn er ikke mine, men min Søsters. Jeg er Sygeplejerske paa et af Byens Hospitaler."

Jeg vaklede tilbage, ramt paa samme Tid af Jubel og Fortvivlelse Disse ensomme, henslæbte Aar kunde maaske have været sparede — min Kamp og Strid havde kun været Følgen af sygelig Indbildning.

„Ikke gift! Ikke Ralphs Hustru! Hvorfor er jeg ikke bleven underrettet derom? Hvorfor har man behandlet mig saa grusomt?"

„Du var jo sporløst forsvundet, Menneske," lød Ralphs Stemme, og hans Hænder lagde sig paa mine Skuldre. „Jeg har averteret om dig, skrevet efter dig og fortvivlet over dig. Af dit sidste Brev saa jeg, at du formodede, jeg var gift med Alice — men hun vilde jo ikke have mig og forsikrede paa det bestemteste, at hun aldrig havde brudt sig en Smule om mig. Og jeg tror nok, det var ganske godt, thi vi passer aldeles ikke sammen. Nej, ser du, gamle Kammerat, her er min Kone! Husker du ikke Alices ældste Søster? Hun og jeg, vi slog os sammen, og er saa lykkelige som nogen kan være."

„Velkommen, kære Rønnow," sagde en lille, buttet og af Varme fra Køkkenet stærkt rødmusset Kone. „De har rigtignok glædet min Mand og mig ved at ville tilbringe den kære Juleaften hos os. Tilgiv, jeg ikke straks var inde, men jeg vidste jo, at Alice kunde modtage Dem. Ja, Alice, vi vilde overraske dig med vor kære gamle Vens Nærværelse, og det lykkedes vel ogsaa?"

„Ja, det lykkedes," svarede hun alvorlig.

„Hvilken Glæde!" udbrød Ralph fornøjet. — „Naa, Børn, nu skal vi rigtig tumle — men først Grøden, Mo'r, jeg er sulten som en Ravn. Byd Alice din Arm, Erik, saa skal du se, at vi, efter vore Forhold, virkelig har en meget god og rummelig Spisestue."

Jeg bød hende ligesom i Drømme min Arm, og hun modtog den paa samme Maade — først da hun sad ved min Side og Lyset faldt paa hendes Ansigt, og jeg saa' det uforglemmelige Smil spille om hendes Læber, først da troede jeg paa Drømmens Virkelighed.

„Glædelig Jul! Glædelig Jul, alle I kære," sagde Ralph og rejste sig med Rødvinsglasset i Haanden.

„Glædelig Jul! Glædelig Jul!"

Ja, Glæde og Lykke var der i Børnenes kaade Spring — Glæde og Lykke i Ægteparrets straalende Øjne — Glæde og Lykke i Alices muntre Latter og i mit Hjertets stærke Slag, da vi, efter gammel Skik dansede rundt om det lille Juletræ, prydet med Gaver til store og smaa.

„Men hvem skal have Julerosen fra Erik?" sagde Ralph leende, „den er dog egenlig til dig, Alice, men dog ogsaa til min Kone."

„Den er til Hjemmet her," svarede Alice, „og blev kun købt til mig ved Tanken om, at jeg var Husfrue her."

„Og min Kones Julerose til dig, Erik, kan du finde den?" hviskede Ralph. „Jeg tror, den har tilhørt dig længe."

„Ved De, Alice," sagde jeg, da vi stod paa Gaden, og jeg ledsagede hende til Hospitalet, „ved De, hvorfor jeg rejste bort?"

„Ja."

„Ved De, hvorfor jeg kom tilbage?"

„Nej."

„Jeg troede, at Tiden havde udslettet Deres Billed i min Sjæl — jeg troede min Kærlighed død. Tror De det samme?"

„Nej, jeg læste den uforandret i Deres Blik, da De stod saa uventet for mig."

„Men De, Alice, om Dem ved jeg intet, tør jeg tro paa, hvad jeg vover at haabe? Jeg har, ak, saa ofte, saa ofte studeret Deres Træk, har stræbt at læse deres dunkle Runer — men jeg tydede dem falsk og flygtede — flygtede maaske fra min Lykke. Men jeg ved det ikke, tør ikke oftere stole paa mine egne Iagttagelser. Hjælp mig — hjælp mig blidt og stille — skal Saaret atter oprives, da gør det skaansomt og med sagte Haand. Men — men er der kun Lægedom for mig, for den vidt berejste Mand, da tøv ikke med at bringe mig den, thi jeg trænger haardt til den."

„Rønnow! Erik! Min som Deres Sjæl har lidt og kæmpet — jeg har elsket Dem, saa længe jeg har kendt

Dem. Men Kvinden viser ikke sin Kærlighed, dens Blomst maa brydes med Magt."

„Kan du nogensinde tilgive mig?"

„Du var tilgivet og elsket i alle disse Aar. Underlig klart har det staaet for mig, at du en Gang kom tilbage. Jeg har ventet dig bestandig."

„Alice! Min dyrebare Julerose."

Vi stod stille. Fast knugede jeg den trofaste til mit Bryst. Og medens Sneen glitrede i Maanelyset, og Stjernerne blinkede koldt og klart, strømmede Ild fra hendes Læber, og mit Hjerte blev ungt og let.

Indhold.

Flinchs Almanak

Pris: 50 Øre

Provinsboghandlernes Almanakforlag.